

sui per haec verba : *Hoc est Corpus meum*, mirum esse, illum utam fusile verbis adeo perfectius, quæ adstruant idem prorsus oppositam ideam figurare, qui explicaret illa in hoc sensu esse intelligenda ; illum inquam, qui explicabat Apostolis suis non tantum omnes figuratos sensus, atque Parabolæ ; mirum esse Evangelistis confessisse, ut ne unum quidem afferent verbum, quod id per specie significaret ; mirum, Sanctum Paulum temper de hoc pane tamquam Corpore Jesu Christi. Hac omnia argumenta, sunt recte sensu conformia, & impossibile est inde non inferre, Jesum Christum realiter esse praesentem in Eucharistia per vim horum verborum ; *Hoc est Corpus meum. Idem.*

Mortales metaphysicis assueti argumentis, velut Ministris irrident probationes ex recto sensu depromptas, & bona fide indigentes: putant se mirabilia facere, ubi possunt ostendere regulas, quæ non sunt generales, & ad singula casus, & personæ, &c. sive locorum, &c.

Robur am
punctione
reformis
per deum
postulat.
Mortales metaphysici assueri arguments, velut Mi-
nistris irrident probations ex recto sensu de promptis,
& bona fide indigentes: putant se mirabilia facere,
ubi possint offendere regulas, quæ non sunt generales,
& cum effugient per medicas exceptiones, quas sive ex-
costante marte; sed hac in re refutant se ignorare prin-
cipia, quæ determinant sermones hominum ad quedam
sensus, & faciunt, ut quadam possibilia dicantur, &
alia non item. Volo equidem non esse generalem canonem,
Evangelistas nunquam repetere metaphoras, sed
alio per quem raro fieri, quod Iesus Christus non explicet
Apolonis suis metaphoras, quæ illis negotium faceret
se poterant; raro terminos figuratos adhiberi ad exprimendos articulos fidei; raro metaphoras in testemtatis
scribindis impendi; raro per easdem leges explicari,
& ex omnibus hinc circumstantiis efformari illud, quod
morales vocant impossibilitatem, ex qua iure inferri pos-
tent per boni sensus regulas, verba Eucharistica institutionis:
hoc est Corpus meum, intelligenda esse in simplici,
ac naturali sensu. His accedat, Apostolis nullam
hac de re propositissime interrogationem Iesu Christo, quod
argumento est, ipsi illa nequaquam visa fuisse obscura,
quia simpliciter intelligebant illa, quia dociles erant, &
obsequentes Iesu Christo, & minime pares, qui supre-
me illius auctoritatis infirma obsecrarent ratiocinio. Rude-
erant, & pingues non ita quidem in solidis veritatis
intelligendis, sed in metaphysicis argumentationibus enucleandis. Acuminis hujus defectus verbatae, ne interpre-
tarentur in obscuro sensu verbis Iesu Christi cum erant
perspicua. Fieri ergo non poterat, ut Apostoli figurant
intelligenter illi patrem, quam Calvinistæ deprehendunt
in verbis istis: *Hoc est Corpus meum;* Sed facilimum est,
eos hanc in proprio, ac naturali sensu intelligentes, nisi
a Iesu Christo sibi querendum existimatim. Nihil ab eo
quaesiverant, cum Iesus Christus Trinitatis Mysterium,
& suum cum Patre unitatem explicauerat per illa verba:
Ego et Pater unus sumus. Nihil responderant ad ea, quæ
Philippo dixerat, qui videt me, videt & Patrem meum: nihil
obsecrant, cum illi non modis sibi vindicabat divi-
nitatem; neque cum dixerat se esse Panem vivum, qui
de Celo descendebat, immo cum promisit se datum Cor-
nem suam ad manducandum, & Sanguinem ad bibendum
nequaquam fuerunt Apostoli, qui responderunt, *durus est
hic sermo;* (Iesus. 6.) quin immo cum dolicitate acce-
perunt admirabilem illam promissionem per os Petris re-
spondentes; Domine ad quem ibimus: habens verba vi-
ta extenua. Quod si promisisti illos non impulisti, ut au-
dacter ex eo querarere, cur hujus ejusdem promissionis
complementum aliquam in tuis rebellionis speciem excres-
ceret, cum dixit illis: *hoc est Corpus meum?* idem.

Opcandum esset, ut fratres nostri errantes experti fuissent, quid posse fides in iis, qui vere simplices sunt. Scirent illam, non agre sedare hanc mentis humanae rebellionem, ac sanctam offundere nebulam omnibus Mysteriorum nostrorum difficultatibus; ita ut ne sentias quidem illas, & totum occupet spiritum suum in sua infirmitatis confessione, & adspicat magnitudinem Dei; atque inde interrenas, nihil magis ab Apotholorum fide abhorres, quam proponere questiones in verbis que aperta, & perspicua videntur. Prudentissima ergo est Catholico rum Theologorum assertio affirmantium, Apotholorum interrogatorum tuisse Iesum Christum, si hac verba: *Hoc est Corpus meum*, illis vix tuiscent obscurata; licet enim rudi petere explicationem eorum, quo non intelligit, tunc vero potissimum, si quid facere jubetur, ut in hac occasione: *hoc facite in memoriis commemorationem*. Sed illi, qui vere doctili sunt, non licet fidem negare illis, que Deus aperte dicit, prateundere, ibi difficultates adesse. Quiescendum enim est in Dei loquientis omnipotencia. Huius sententia, quae adeo solida videtur illis, qui praeoccupati non sunt, addamus: *Iesum Christum ita loquentem in institutione Sacramenti Corporis sui*, non ad Apotholorum tantum, sed ad universam Ecclesiam, non unius facultati, sed facultorum omnium locutum sulisse. Omnes hi sensus variis, in quibus verba illius sumebantur, illi praesentes fuerunt, non secus ac omnes inde oborta controvenerunt. Vidi filios futuros esse caustam insignis disfensionis inter illos, qui in ipsam erant creditiani; eam

*varia-
tes, circa
sapo-
ad-
rbo-
ma-*

Anno Christi Tomus 7.
Deo plus
realitas
ad prelato
tertius homi
nibus
unum
evidenter
eum creari
fatuus.
Tertius
perficiens
in officiis
Dei.
Sicut Deus non est unus, Tertullianus inquit, Deus non est; & sane idea, quam de Deo concipimus quae est Entis perfecti, excludit Deorum multitudinem; quia unus non est nisi finis, neque bonum aliorum. Nullum singulatum esse potest supremum bonorum, & Ens perfectissimum, atque Omnipotens etiam. Qualibet creature teneretur illud dimitatam colere, a qua creari suifer, ac se ab aliorum cultu dispensare potest, cum quibus nullum relationis vinculum haberet; Ideoque Deus est, quem neque amare, neque colere, neque ab ependere debemus. Fides tamen quin ledat supremam hanc Dei unitatem nos docet, Deum unum esse in tribus Personis distinctis, Patre, Filio, & Spiritu sancto: Naturam divinam a Patre communicari Filio, & a Patre, Filioque spiritum sancto perfecte: perfectum quoque esse terminum divisionum productionum; principium saeculi illi aequaliter esse, Deum esse, ut ille, & eadem possideret Divinitatem. Hoc illud est
admirabile sapientia sancto, quamvis tria omnes eadem habeant Divinitatem, eandemque divinam naturam; tria res sapientes esse, immentes, aeternos esse tantum unam, eandemque aeternitatem, immensitatem, sapientiam. Non locum aquae potentes esse, aquae bonos, verum etiam unum dumtaxat habere bonitatem, unam eandemque potentiam; Nos tribus illis equaliter obdientiam debere, & nihil minus nos unum habere Dominum. Patrem nullum habere principium; Filium a Patre esse genitum; Patrem, Filiumque simul nequaquam dignare, sed producere Spiritum sanctum: Et quamvis hic ait productionis ordo, nullum in tribus divinis Personis primatum esse, vel praeminentiam: Unum non pendere ab aliis, eti varis modis unus ab aliis procedat. Unitas Dei ostendit unitatem objecti cultus nostri. Adorantes Eum, simul & Spiritum sanctum, & Patrem adoramus. Hic precipue et filii nostra articulus; haec summa aliquid, maximine omnium Mysteriorum nostrorum. *Pater Croitor in Alacritate. Tomus 7.*

quod Mysterium Trinitatis vocamus: in quo Deus adoramus in tribus Personis, & tres personas in uno Deo, & sic omnimas Trinitatis unitas, Eusebius Emblemus inquit, ut solutio-
nem renoventur; sic unitatis Trinitatem, ut in Dei Substantia &
non admittantur numeri pluralitatem. (Homilie de Trinitate.)
Item Tomus decimus.

*Universa nos docet Theologia, filium per conditionem
per sonum sue imaginem Patri aeterni, & unum illum ju-
tum, ac vere dicere posse haec verba: Ego sum filius Altissimo
(Ioh. 14.) Iste est character Substantiae illius, imago mag-
nitudinis eius, atque ut verbo dicam, Iustus est perfectus,
rosus iste misericordior bonitatis, Gregorius Nyctenus ait. The-
ologia eadem nos docet, humanis angelisque crimen falsum
irrigens bona. Contra Iacob. ad Myer. Tom. IV.*

Verbum est accipiatur propriè; qui Papa adhaerent ratione habent, & credendum est panem esse Coru[m]. Itaque ex Zwinglio, Transubstantiatio educitur ex sensu simplici, ac naturali verborum horum; Hoc est Corpus meum. Eodem uitiorum argumento in tractatu de Cœna. Si verbum illud est in verbis istis, hoc est Corpus meum, sine figura explicetur, Etius nequit, quia panis substantia in ipsam Cœnæ substantiam convertatur; pauli ergo non est, qui ante panes erat; illud vero praeterim animadvertisendum est, quod haec propositio: Hoc est Corpus meum, efficit sensum Transubstantiationis, potius quo per illud Hoc panis intelligatur. Si pronomen hoc, dicit ille Lutheru[m], panem significat, & in his verbis admitti nequeat figura, inde sequitur, quod iam panis transiit in Corpus, & est Corpus subito, quod iam panis erat; & paulo superius dicit illi, si modicorum tensio figura admittendam non esse, dicendum est, penes Papam Ius esse affirmatiu[m], panem in Iesu Christi Corpus mutari. Undenam ergo factum est, sensum hunc, qui adeo facile intellegi suu[r]t a primis illis Miniistris, hodiernis incomprehensibili videatur, nisi quod fine cancellis longius protulere suu[r]t delirantem, quam iporum principali? Ad eos igitur ab errore suo revocando non alia supererit via, quam filios redigere ad iudicium ferendum de locationibus iusta veram ipsarum regulam, quæ est impreso, quam efficiunt, & quandoquidem vident hac verba, hoc est Corpus meum, secum ferre ideam Transubstantiationis in memorem eorum, qui infestissimi sunt hujus dogmati inimici, veluti Zwingli, Hospiciu[m], aliorumque, hac in re dirutis repugnare non debent. *Idem.*

Deo familes fieri voluisse, videlicet vindicare sibi iura, quæ ad Verbi personam pertinent, ac non secus ac illud cum Patre ipsius exequari. Cum magnum hoc fœlus Dei Filio maxime contumeliosum esset, ejusdem puniendi Pater Filio suis contulit, cumque audax ille conatus hominem, Angelumque Verbi adverbarios constitutivis, Deus Verbum Iudicem corum constituit, eique tribuit potestatem sententias in illos ferendis. Hinc Scriptura testatur, Patrem Filio dedisse autoritatem iudicandi, & in hujus manibus eam depoluisse qualitatem, que ad ipsum quatenus Creatore pertinetabat. *Quoniam iudicamus deum filium*; *Pater non iudicat quoniamum*. (Ioann. 5.) Si verum est hoc axioma, certum est, Filium esse Iudicem nostrum, nobisque evitandam non esse, quominus procedamus ante Tribunal ipsius actionum nostrarum rationem reddituri. Nos sumus iusti subdit[i], & rei; que due qualitates duplicitate illi tribuant potestatem ad examen vocandi causam nostram, & in nos sententiam ferendi. *Ex Panegyricis Sandri Parisi Senante. Tomo 4.*

Si Ens hoc invenirent, & supremum, si hoc Ens infinitum creatu[m] mente, ac spiritu adeo exili, & angusto, qualis no[n] est, posset comprehendendi; profecto non esset Deus. Quid? exiguis ite Spiritu, cujus confilia adeo angusta sunt, qui vulgarissima quæcunque ignorat, & qui neque sempiternum, neque minimum ex Creatoris operibus cognoscere potest; intelligere poterit modum, quo est Ens hoc infinitum, quod ut indicam, se ipsam exhaustur, ut semet agnoscat? Mysterium hoc eo creditibilis est, quo incomprehensibilem. *Vera aliq[ue]d de Dogis eiusmodi cum ipsam comprehendere non possumus*. (Aug.) Precepit mihi Deus ut crederem, hoc incomprehensibilem Mysterium: sed

UPPLEMENTUM

Ad Tractatum

DE SANCTISSIMA TRINITATE.

Cum loquimur de Adorabili Trinitate, de Deo ipso locum, uno in tribus distinctis personis, Patre, Filio, & Spiritu sancto. Hoc ipsi primum fidei nostre Mysterium nuncupamus. Una tamen Deitas est; quia tres Personae distinctae non efficiunt tres Deos diversos, sed unum, & cumdem Deum, unum sapientem, unum potenterem, & fie de ceteris divinis attributis. In obsequium hujus Mysterii, quod nullus creatorum spirituum capere potest, Ecclesia Sancta totum hujus dei consecratum Officium. De hoc adeo impenerabilis Mysterio verba facit Apostolus, cum ait: *O altitudo divisionum Sapientie, & Scientiae Dei!* (Rom. 11.) Quafi dicere: Funditus non docui vos quidquid didicisse potuissem ex argumento adeo vausto, & revelato, & fortasse vos ne illud modicum quidem quod vobis exposui, intellexistis. Ne miremini; nemini licet scrutari altitudinem secretorum Dei: omnis creatus Spiritus nimis angustus est, ut hanc luminis inaccessi abyssum ingrediatur; Dei unius est suam altitudinem dimetri. Iure igitur Spiritus sanctus ait, *Seruans Majestatis appetitor a gloria*, (Prov. 25.) & Auctor Testamenti Spiritus sancti opportuere nos admonet, si Dei opera, & Mysteria intelligi possent ab humano spiritu, hac non amplius admirabilita, & inefabilitate fore. *Tournoux in Anno Christiano Tome 7.*

Dicit plus. Si Deus non est unus, Terullianus inquit, Deus non est; & sane idea, quam de Deo concipimus quae est Unitas perfecti, excludit Deorum multitudinem; quia unus non est nisi unus, neque bonum aliorum. Nullum singulatum esse posset supremum honorum & Ens perfectissimum, atque Omnipotens, Qualibet creatura teneretur illud dumtaxat colore, a qua creata fuisset, ac se alicuius cultu dispensare posset, cum quibus nullum relationis vinculum haberet; ideoque Deus est, quem neque amare, neque colere, neque ab eodem deberemus. Fides tamen qui ledat supremam hanc Unitatem nos docet, Deum unum esse in tribus Personis distinctis, Patre, Filio, & Spiritu sancto: Naturam divinam a Patre communicari Filio, & a Patre, Filioque Spiritui sancto perfecte: perfectum quoque esse terminum divinarum productionum; principium suum illi aquale esse, Domum effe, ut ille, & eadem possidere Divinitatem. Hoc illud est
Deum Divinitatem, eamque divinam naturam; tres hos in uno Dō sapientes esse, immenses, aeternos esse tamam, cam offendit, & denique ateinatorem, immeasitatem, sapientiam. Non solumque potentes esse, aque bonos, verum etiam unum dumtaxat habere bonitatem, unam eamdemque potentiam; Nos tribus illis aequaliter obediunt debere, & nihil omnium nos tribus habere Dominum. Patrem nillam habere principium; Filium a Patre esse genitum; Patrem, Filiumque finis nequaquam gigante, sed producere Spiritum sanctum: Et quanvis ita sit ad productionis ordo, nullum in tribus divinis Personis primatum esse, vel prerenientiam: Unum non pendere ab aliis, eti variis modis unus ab aliis procedat. Unitas Dei ostendit unitatem obiecti cultus nostri. Adorantes Eum, simul & Spiritum sanctum, & Patrem adoramus. Hic precipuit eti Fides nostra articulus; haec summa aliquid, maximisque omnium Mysteriorum nostrorum. *Pater Croitor in Meritiss. Tomo I.*

quod Mysterium Trinitatis vocamus: in quo Deus adoramus in tribus Personis, & tres personas in uno Deo, & sic omnimas Trinitatis unitas, Eusebius Emilianus inquit, ut solutio-
nem non renovaretur; sic unitatis Trinitatem, ut in Dei Substantia &
non admittamus numeri pluralitatem. (Homilie de Trinitate.)
Item Tomus decimus.

*Universa nos docet Theologia, filium per conditionem
per sonum sue imaginem Patri aeterni, & unum illum ju-
tum, ac vere dicere posse haec verba: Ego sum filius Altissimo
(Ioh. 14.) Iste est character Substantiae illius, imago mag-
nitudinis eius, atque ut verbo dicam, Iustus est perfectus,
rosus iste misericordior bonitatis, Gregorius Nyctenus ait. The-
ologia eadem nos docet, humanis angelisque crimen falsum
irrigens bona. Contra Iacob. ad Myer. Tom. IV.*

primum te ipsum ad hunc amorem impellant, mos autem omnia verba tua sunt ignita, apta ad parentem in aliens cordibus flammam excitedam. Verbum producit Spiritum sanctum per amorem pretii, per amorem benevolentiae, per amorem complacentiae erga Patrem caelestem. Contende, ut sepe producas similes affectus erga divinas personas; ut Deus unus tibi prietos sit, quam cetera; ut omnia cordis tui desideria sint videre illum, eique mortales omnes famulari, & gratias agere. Universa oblectatio tua sit videre illum tam magnum, tam sapientem, tam potentem, tam beatum, & perfectione illius cumulo nihil adjici posse videatur. Verbum eternum, Verbum amoris plenum, Verbum fecundum, quod infinitum amorem producunt, largit mihi practican cognitionem, que me interior inflammat, & ignita verba, qua corda omnia tuo amore succedant. Spiritus sancte, qui fructus aeternali gaudii Patris, & Filii, esto fons omnium deliciarum mearum, principium, & finis omnium voluntariorum meorum: ita ut nullum inventiam voluntatem nisi in uno Deo, Filioque eis unigenito, uniusquisque Redemptore: tu qui indissolubile es vinculum unitus, alliga me utriusque, & per gratiam tuam efficie, ut ales fortiter eorum inhaerem servit, ut nec tempus, nec eternitas me inde valere avertere. *Idem.*

Incomprehensibilis nuncquam major videtur, quam in Sanctissima Trinitatis Mysterio; in aliis enim plerisque fidibus, qua rationem praedit, nonnquam ipsa ratione sufficit, & quod nuncquid credit potuisse, nisi fuerit revelatum, incipit videri, tamquam non oppositum illi postquam a Patre Luminum lucem aliquam habere copiam. Hic non omnia simili modo sunt; quod fides nos docet de Deo in tribus personis, ac de tribus personis in uno Deo, videtur reddere magis abconditum, atque incomprehensibilem. Quomodocunq; fieri aliquod vestigium comprehendere? Numquid ex causis? Nulla sunt, neque extra ipsum; cum enim ille creaverit Mundum universum, nihil produxit ipsum: neque intra illum; quandoquidem etiam in tribus Personis dividitis agnoscimus Patrem tamquam principium Fili, & Patrem, Filiumque tamquam Spiritus sancti principium; non tamen causam admittimus, que nota est inferioritas, ac subordinationis. Numquid ab effectibus? Sed Trinitas nihil extineat, quatenus Trinitas, operatur. Dic Patrem, Filium, & Spiritum sanctum unum tantum, & individuas actiones producere quidquid est in natura, & gratia, recte loqueris; sed nihil tribus ab extra Patri, quatenus Patri, neque Filio, aut Spiritui sancto, tamquam Fili & Spiritui sancto; quoniam omnia sunt a Deo infinite potenti, infinite Sapienti, infinite bono. Numquid ex figuris, & imaginibus quas haec adorabilis Trinitas sui ipsius reliquit? Sed nulla ex his quantumvis simillima videatur, re ipsa non valent nobis ostendere quid illa sit. Non Celi, qui Dei gloriam enarrant, non firmamentum, quod opera manuum eius annuntiat, non homo, quem fecit ad imaginem, & similitudinem suam; non memoria, verbum, & amor, quae tria sunt in una, ea demque anima conjuncta, haec haec de cogitat, se amat, & verbum, quod format, est aquale memoria, que illius principium est, nonnquam possunt nobis perfecte exhibere, quod fit Deus in tribus personis. Perfecto tria haec, que in homine dissimilantur, sunt ne totus homo? Non ita quidem Fideles; nam praeceperat confit anima, & corpore, cum in Trinitate tres personae, que sunt in Deo, sint ipse Deus; cum persona singularis sit Deus, & Trinitas Deus. Ceterum nonne verum est, nonnquam nonnisi per memoriam reminisci, nonnisi per spiritum cognoscere, nonnisi per suam voluntatem amare? cum in Trinitate Sancta Pater cognoscet & amet per Sapientiam suam, & per amorem suum, per propriam efficiem, ac propriam divinitatem. Et quod de prima persona dico; Id de duabus aliis aetate discendum est. Ex Elogiis Sanctorum Tomo 2.

Quot frigidis speculationibus, quibus abyssi, atque meanidis me impedio, Fideles? fed jam dixi vobis. Hoc est Mysterium invium, & absconditum. Possumus quidem, o Deus, per has figuras, & imagines tuam cognoscere existentiam; & nonnullas perfections, quas in essentia tua simplicitate dignossum; sed quod intra te sit, id cognoscere non valimus. In mari via tua, & vestigia tua non cognoscere? (Pf. 76.) Hoc mare est sine litoribus, & sine fundo; in quo nullam nobis signati viam, neque vestigium ullum reliquistum in divina hoc attributo. *Idem.*

Ante J. C. adventum homines in se ipsis aliquid Sancta Trinitatis gerebant; quia nemo corum ad imaginem illius creatus non erat; sed nondum cognoscabant, quod ipsi gererant. Sentiebant quidem in se aliquid inesse divinum; sed huius confusum dumtaxat habebant ideam. J. C., qui venit ad eos docendos id, quod ignorabant, & sibi depositum manus eos de impenerabilitate hoc Mysterio erudiendi. Angelus Iesus fuit regale incarnationem ipsius, Maria, & Josepho; permisit, ut alias nuntiaret Refectionem suam p[ro]p[ter]is. Miseris, quae summo mane venerant, ut si parentem; sed non Angelo; neque Prophete provinciam credere voluit matutandi hoc Mysterium, quod celebrabamus; ipse ille voluit nobis aperire. En Fideles; quod ad vobrum pertinet spiritum, & primam fidem vestram objectum constituit. Verum vos

non latet, id multo magis ad opera vestra pertinet; *Iste illucit in cordibus nostris;* (2. Corint. 5.) Deus, Trinitas tota venit ad illa illustranda. Profecto quantumcumque luminis effusum sit in mentibus vestris per hujus Mysterii revelationem, incumbat adeo densa & impenerables tenebrae; ut opere illas carere propria actione, & fere ratiocino. Hoc ipsum de cordibus vestris dicendum non est. Cum enim sit in illis Sanctissima Trinitas impresterit, ibique suam imaginem inculperit, eaque anno suo signaverit; vult, ut illa fecum agant, & sube, relinquens illis integrum libertatem, & vobis tribuens validam subdia ad voluntatem sanctificandos per rectum uitam eorum, que vobis in magno, & augusto Mysterio hoc revelata fuerunt. *Elogia Sanctorum. Tomus primo.*

In Mysterio, hoc incomprehensibili tria sunt: Unitas natura divina, Trinitas Personarum, & infinita Perfectiones adorabiles hujus naturae. Unus est Deus, tres in Deo Personae, & hic Deus in tribus Personis infinitas habet Perfectiones. Seraphim illum Sanctum appellant; ecce Unitas divina naturae; illum ter Sanctum appellant; ecce trium personarum Sanctitatem. Nonnisi de illius Sanctitatem loquantur; ecce omnes Perfectiones, quod nos, in divino hoc attributo contenter. Cum quis ad vos loquitur de Deo, de personis, de ratio divinis perfectionibus, loquitur solum de Sanctitate; & ratio confit. Vos nego praedestinari, neque salvare possitis, nisi Deo similes sitis, & Sanctitas ex rebus omnibus illa est; per quam illi similes esse debemus. Adorogitur, Deus, alia attributa tua, quin illa valorem, audeamus imitari; sed utiliter adorare potius Sanctitatem tuam, si me ad illius exemplum componere adiutor. Votum exaudiendi auctoritatem, ac dominationem tuam, tertium Angelorum parvum perdidit; desiderium scientia tua peperit primi homini calamitatem; sed Sanctitas tua initiatio debet in iugis mortis continere corda nostra, utpote que magnum, & unicum est nostrorum votorum objectum, cum eis debet primus ac novissimum conformitas vestigium inter te, & nos, inter intercreatum, crearecum Trinitatem. *A quo animo sustinet;* addam adhuc verbum ex Theologia desumptum. Nonnisi cum Sancto Augustino loquar; hoc est compendium eorum, que pulcherrima dixit, & ad mores pertinentia in Mysterio. *Adem.*

Augustissima Trinitas tria sui reliquit imagines, sanctus Augustinus ait. Harum prima est in anima nostra, in cognitione, & in amore, quam illa se habet pro tribus, anima, que amat, amore, & cognitione, quoniam anima habet, ut certum est, se ipsam non amare, nisi se cognoscet; & h[oc] tria, ratione illius, neque confusa sunt, nec mere accidentalia. Animam Personam representat, cognitionem Filii, amor Spiritum sanctum. Sed prima haec imago quam imperfecta est! Quantum discernimus intercedit inter autographum, & exemplum! Prima haec imagi aeternum subiectum Sanctus Augustinus, quam inventa in hac anima, sui resimilente, de cogitatione, & se ipsam amante. Cum haec anima de se cogitat, effectus idem similem memoriam suam, idem, que anima verbum vocatur. Verbum hoc non concipiatur, nisi per aliquam amoris speciem, & ita concepit, ut ita dicam, genitum, cum haec anima approbat, quod cogitat. Altera haec imago paulo similior est priori; sed quod adhuc restant oppositiones, atque discrimina! Euigitur tertium, & illa est, quam Sanctitas effectus in hac specie creatura Trinitatis. Adest in te memoria, & cognitione, & amor; sed quondam exprimit in ipso te aliquot linea mentis conformitatis cum Trinitate increata? Cum, Sanctus Augustinus ait, referat ad Deum unice memoriam hanc, cognitionem, & amorem; cum, inquit, anima tua emundata ab omni adhäsione ad creaturam, cognoscit se in lumine veritatis, atque iustitiae, & illa se ipsam non amat, nisi quatenus refertur ad hanc veritatem & iustitiam, quam in te cognoscit. Ubina ergo diem die sunt in te haec linea mentis similitudinis cum Sanctissima Trinitate? Ubi haec Sanctitas natura, & vita, que Patri referat Sanctitatem? Hac Sanctitas cognitionis, & Verbi, qua imitetur Sanctitatem Filii? Hac Sanctitas amoris, & adhesioni, que exprimat Sanctitatem Spiritus sancti? *Pater Sancte, Monstrans tenet cognovit;* (Johannes 17.) & forte neque hodie cognoscit. Te non cognovit in excitate Estrichorum, & in invictitudine totum scelerum, & fortasse neque cognoscit hodie diem, licet per Filium locutus sit. Ad te cognoscendum, credendum est in te; & ad te in Christiano ritu credendum, imitari te opus est. Filius Adorabilis, neque te mundus cognoscit. Ut te cognoscas, te audiat, opus est, qui est substantia Patris tui Verbum: ut te sequatur, opus est, qui est vita, & veritas, & vita. Spiritus sancte, neque tu cognosceras, ut cognoscas amandum est tu, qui es personalis amor Patri, & Filii. Heu! quis nostrum amat te hoc amore prælatio, & plenitudinis quem a nobis requiri? *Idem.*

Dicere num mihi licet, quin cor meum dolori apertum, de sentientiam animam meam pra[dict]am inchoare? Quem igitur cognoscere, imitari vultis nisi Deum? In quos alios fines, imitari deus, haec causa mutatus est, & quem consilium, ut primum effingeret hominem? Numquid materiem ipsam in consilium adhibuit? Id credit Hermogenes; sed non est, cur in errore hoc refellendo immoremus, adeo quippe craftus. Numquid Angelos? Philo Iudeus id protulit: fed Angeli isti, quos inquit vocat Confidari, & Socios Dei, sunt creature illius, ideoque minime pares, que illum Deo fugerant consilium. Nunquid mundum, quem Aristoteles eternum credit? sed in hoc ingenii ejusdem innotuit infirmitas. Num alios Deos? Hoc per impotentiam Julianus inferit; sed Sanctus Cyriacus illum impetravit, & blasphemiz redarguit. Quis ergo fuit Dei confidarius? Nullum est, quod alio est alienum. Tres divinae Personae simul invenire confidit, ac inter se dicentes, *Faciamus hominem;* nobis offendit. Trinitatem personarum, in unitate naturae dividit. *Sermones Morales Tom. 4. pars. 1.*

Deus se ipsum cognoscens, format cognitionem substantiem,

incomprehensibilis, ac toto Calo elevatus super ea, quae a incomprehensibili dicitur, cogitarque possunt; *Magnus confito, & incomprehensibilis ergo tu es.* (Johannes 3.) Deus magnus est, inquit auctor Ecclesiastici, & quia magnus est, non est minera, neque aduersus nos est, inquit Job, (c. 36.) & quia magnus excedit omnes scientias nostras, illas humiliat, atque confundit. *Deus magnus videntur scientiam nostram.* Deus magnus est, & quia Magnus, Sanctus Augustinus (lib. 1. de Trinit.) ait, posuit thronum suum in lumine inaccessibili, & unum ex dubiis opus est, vel ut Deus esse defineret, ut comprehendendetur, vel ut nos ipsi Deus essent, ut illum comprehendendemus. Ipse unus de se loqui potest, ipse unus potest se cognoscere, & laudare, & hi vis, Auditor opatim, aliquam obtinere partem laudum, quas sibi tribuit, illum *It est non ignorabilis, tam inveniatur in se;* (D. Hilarius 1. de Trinitate) egegit inquit Sanctus Hilarius. *Idem.*

Admirabilis ratio Deum laudandi, & incomprehensibili eius magnitudini obsequium præstanti, quod petit? Homines laudantur verba faciendo de præclaris eorum qualitatibus, & haec plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur, sermonem instituendo eorum scientia, & omnigena eruditio; & saepe incident in errores, & contradictiones, quarum nos miseret. Laudantur Reges, regias illorum virtutes prædicando, & plerumque turpis, & cupida assertatio ad idolatriæ speciem quādam procedit. Verbo laudantur homines, dicendo quod sunt, & haec laudat plures plerumque mera sunt urbanitatis officia. Eruditus laudantur

Supplementum ad Mysteria

100
fatis facit, quia nobis ait Deum esse debere incomprehensibilem, & certum est, nungam nos sublimorem dignitatem magnitudinem Dei conceptum posse nobis adscire, quam cum fatemur illum esse omnibus creatis spiritibus incomprehensibilem. *Pater Croiset ibidem.*

Mirum nobis esse non decet, si minime licet ineffabile hoc Mysterium comprehendere. Adquiefcere opus est illis, quia Deus dignatus est nobis & in Sacris Scripturis, & per Sanctorum Patrum, Interpretumque scripta, aperire. *Pater Croiset ibidem.* *Quae incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inveniibilis sunt via eius! (Ibidem.) Pater Croiset in *Afectis. Tomo 4.**

*Data est mihi omnis potestas in Mattheo cap. ultimum. Omnis I.C. volvitur potestas, Dei Filius inquit, mihi data est in Caelo, & in terra, per terram ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in Sanctorum Patrum, & Spiritus sancti, docentes eas servare quicunque dixi vobis; & ecce vobis sum omnibus diebus usque ad consummationem regnuli. Omnia Mundi huius creatura dicit nobis, Deum esse, a quo facta sunt; & gloriam eius enarrant, Sol Majestatem eum prædicat, altra illius conculcante magnificientiam, aeris volucres, pices Maris, Terrestria animalia docentes illius potentiam creatam suis, & enique honestate servari; sed nulla ex his creatis rebus loquitur de Trinitate. In veteri Testamento Deus tamquam unus revelatur, & Moyles non loquitur de Filio, & Spiritu sancto; uno in essentia, ut trius in personis: metuendum quippe erat, perfecta Judorum crassitate, & propensione ad idolatriam, ne tres eis Dii crederentur. Ergo Trinitatis fides est Christifidelium propria, & opus fuit, ut Spiritus sanctus in terram descendenter illam tradidisset hominibus. Sed non sufficit Deo tantum illius aperte Mysterium, sed per hoc Mysterium illos sanctificare desiderat, ac imperat Apostoli fuis, ut illos in hoc nomine baptizent. *Baptizantes vos in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, postquam illos docuerint, eis Deum Patrem, Deum Filium, & Deum Spiritum sanctum, qui non quidem tres sunt Dii, sed unus eis Deus, sine diversitate, sine inqualitate, sine dependentiâ.**

*Distinctio personalis Verbi a Patre non prohibet unitatem eorum essentie. Pater alia est a Filio persona, sed non alius est Deus. Pater illum gigantis non communica illi naturam inferiorem sibi: Naturitas est monstrosum, quoniam illa a principio suo degeneraret; neque potest illi aliam communicare, quia per se est similitudine illi, alioquin plures haberentur Dii, quod fieri nequit. Opus igitur est, ut illi communicet ipsam Essentiam suam cum omnibus perfectioribus suis, ita ut uterque unus, & idem sit in unitate naturae. Ad haec cum Verbum producatur per actionem immutantem, vi aeterna generationis sua permanet in suo Patre sibi. Nihil autem in Deo est, quod non sit ipse Deus. In Religione nostra hoc singulare est, quod cum ad Receptam id quod ligatum formatur, & nobis prima fidei elementa tradiduntur humanae, initium ducitur ab ipsis, quibus sublimior fuit, & ad credendam difficultatem, quale est ineffabile Sanctissimum Trinitatis Mysterium. In scientia humanis primum ea docemur, quae vulgariter sunt, & ad intelligentiam faciliora; sed cum agitur de Christiana scientia, prima lectio est compendium omnium obseruitur, quae inveniuntur in illa; Tyrocinium, ut ita dicam, in opere maximo, difficultiore collocandum est: videbiles in disendo, & confundo Sancta Trinitatis Mysterio. Unus in tribus Personis Deus est: haec prima est veritas, quae in Christiana scola percipitur, quia trium divinarum Personarum fides est fundamentum spesi nostræ, fons meritorum, totius Sanctissimi Mysterium, aquæ & Tridentina Synodus inquit, initium, & radix omniæ justificationis hominum. Hinc formaliter fidei, quam proferimus Trinitatem confitentes, & quæ his terminis concepta est: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, in Religione nostra aeterno sancta, augusta, & venerabilis est. Hinc est, quod secundum J.C. initiationem in omnibus lere Sacramenta Legis gratia adhibetur. In nomine harum trium Personarum divinarum recipiuntur benedictionem Sacerdotum, Pallorum, Praefulorum, in eodem incipere, ac definire debet omnes actiones, & processus, ut intelligamus nullam esse gratiæ, nullam salutem, nullam justificationem, nisi per ineffabilem Mysterium fidem. *Pater Croiset in Afectis. Tomo 4.**

Omnis in Religionis nostra Mysteriis sunt altitudo divisa, sapientia, & scientia Dei. (Ad Rom. 11.) Ecclesia nos credere habere per sonastre esse in uno Deo: Veritas haec incomprehensibilis est; sed quia incomprehensibilis nungam minus credibilis est, & minus vera? Nonne & contra manifestum est, Deum habere modum ostendi omnino diversum ab illo, quem habent creatura, & infinite conceptus nostris sublimiorum? Qualis igitur Deus noster, si id solum est, si id habetur tantum, quod nos comprehendere possumus? & si infinita eius essentia, & effendi modus ita esset arcta, tenui mens nostra est? Mysterium Trinitatis, incarnationis verbi, Redemptionis, humanis mentibus sunt incomprehensibilia, & ideo sunt etiam credibilia. Sola humana ratio nobis dicit tantum esse debere distinxim inter modum quo Deus est, & quo nostrum est ingenium, quantum Deum inter & creaturem intercedit. Nam in Deo quidquid est, quod non excedat? Possumus non intelligere, quomodo replet omnia, quoniam sicut conciliet infinitum iustitiam cum infinita misericordia, quoniam patitur infinita in Mondo mala, quae verare voleamus? & tamen sapientia gesserat non pos-

magnitudinem flammæ producentis illam, ita nobilis, & præstantia. Eilli Dei argumentum est plenitudinis, superfluentie, & infinitæ fecunditatis in Patre producente Filium tamquam, & ita perfectum, ut sine rapina æquari possit principio originis sue. Tertia est aequalitatem, quæ est in inter Patrem & Filium, non prohibere, quoniam adit ordo quidam in adorabili Trinitate; quoniam Pater primatum tenet, Spiritus sanctus orbem claudat aeternum eminationem, & Filius fit inter utrumque, procedens a Pare, & cum Patre producens Spiritum sanctum in unitate principi. *Idem.*

Verbum in aeternitate sua semper est vivens, temper orientis, fine principio, fine mutatione, & sine fine. *In principio erat Verbum; (Joan. 1.) videlicet, ut explicat Sanctus Augustinus, cum Mundus incepit, & creata ex nihilo erat erat eterna, & non rationabilis est, quam eredere quod dicit Veritas ipsa: sed non queramus comprehendere ineffabilem hunc Mysterium altitudinem lunulam rationis nostra: nihil enim, magis ridiculum est, quam penetrare velle, quod non nobis aperire non placet Deo. Neque enim fas est contendere, ut Dei Mysteria humanæ rationis nostra infirmitatem accommodemus: sed contra humanam ratio subiuncta est illis, quae docet nos fides de Mysteriis Dei. Cur enim Apostolus protulit, *Aliud est vestrum, & aliud est vestrum spiritus;* non ut validum obsecrat valorem inani huius curiositatibus, effreni huius licentia, huius dannatio mentis humanæ temeritatis, quia callida instar Veterioris, de quo loquitur Isaías, ascendere vult nubes, credens se tandem Altilium similem, futurum! *Tomus in arte Christiana Tomo 7.**

Sacra Littera dicunt *Eternum Sapientiam ab initio, & ante facultas eius creatam;* & *Facula futile non est desitum: Ab initio, & ante facultas creatam sum;* & *rigue ad futurum facultam non definit.* (Ecclesiastes 2,4.) Quia in re quoquo a vobis, ut animatum adhuc, Scripturam uti nonnunquam creandi verbo quod significanda omnia productionem genera. Deus semetipsum cognoscens, incretam prodixit Sapientiam. Hoc est, Deus cognoscens, increatam prodixit Sapientiam. Hoc est, Deus cognoscens, ut ipsum format cogitationem, subiunctem, sibi aequali, aeternam sicut ipse est, Deus eundem ac ipse est. Cogitatio est verbum ipsius, & modus, quo verbum hoc a Deo procedit, generatio vocatus, cum Ecclesia non habeat aliud vocabulum ad exprimendam ineffabilem hanc productionem personæ, quæ neque ex nihilo creata est, neque ex aliquo facta, & quæ nihilominus habet principium; sed que similis est eadem natura, eadem potest, verbo, idem Deus ac principium suum. Sed hæc divina, aeterna, genitio isti exprimitur, ut facile videre est, nomina creationis, quæ non significat actionem, quæ Deus aliud produxit ex nihilo; sed eam dumtraxat per quam producit, quoquaque modo hæc producio sat. *Idem Tomo 7.*

In Religione nostra hoc singulare est, quod cum ad Receptionem id quod ligatum formatur, & nobis prima fidei elementa tradiduntur humanae, initium ducitur ab ipsis, quibus sublimior fuit, & ad credendam difficultatem, quale est ineffabile Sanctissimum Trinitatis Mysterium. In scientia humanis primum ea docemur, quae vulgariter sunt, & ad intelligentiam faciliora; sed cum agitur de Christiana scientia, prima lectio est compendium omnium obseruitur, quae inveniuntur in illa; Tyrocinium, ut ita dicam, in opere maximo, difficultiore collocandum est: videbiles in disendo, & confundo Sancta Trinitatis Mysterio. Unus in tribus Personis Deus est: haec prima est veritas, quae in Christiana scola percipitur, quia trium divinarum Personarum fides est fundamentum spesi nostræ, fons meritorum, totius Sanctissimi Mysterium, aquæ & Tridentina Synodus inquit, initium, & radix omniæ justificationis hominum. *Hinc formaliter fidei, quam per actionem, & effectum, & compunctionem, & compunctionem, & compunctionem.*

*Nativitas eius: quis enarrabit? (Isaiae 53.) Quidquid conetur conceptum nobilitatem generationis ejus, hæc infinitis spatiis omnibus cogitationes nostras excedit, & superat laudes, nobisque ad illam colandam unicum superest silentum. Sapientia abscindita est ab oculo omnium viventium, (Job 28,11.) inquit Job, illius pulchritudinem non nisi post mortem palam videbimus, *volumes quoque Cali latet.* Verum est Sanctus Joannes ad confundendos zvi filii Hareticos volatum afflumere, & usque ad Verbi divinitatem pervenire per Ascensionem admirabilem, quam Sanctus Hieronymus appellat beatam temeritatem. Verum est licet haberet vocem tonitru, & penitus aquilæ, ea omnia quæ dicit, stuporem cœpit, atque venerationem pro hoc ineffabili secreto, cujus cognitione reverentia est ab statu Beatorum. Fides est portio nostra, ac nobis rogandus est Deus, ut illam vivificet in nobis per dominum intelligentiam, & Sapientiam, & per secreta Spiritus sui lumina. Clara visio hujus Mysterii efficit Sanctorum beatitudinem: illuc incertanter tendere debemus per desideria nostra, & nos ad illa disponere per puritatem animæ, & virtutem Sanctitatem. Verbum in creatum, quodquodcum in splendoribus Sanctorum emicat tua Navitatis gloria, die nocteque ab beatum hunc statum anhelabo expectans lumen beatificum, & orum divinæ hujus Aurora, quæ per pulchritudinem suis illecesterum raperet debet cor meum. O Sol divinus, quondam tenebras nostras dissipabis? Pater *Eterne, ostende nobis Filium tuum, & suffici nobis. Cur furiosissimam faciem hanc nobis abscondis? Ostende illam nobis, & salvi erimus. Heu! si mihi negas adhuc hanc illius videnda felicitatem, hanc saltem gratiam concede, ut omnibus viribus, ac tota mente illam diligere valeam.* *Idem.**

*Quamvis Verbum procedat a Deo, nunquam tamen a suo fidei in finu recessit Principio. Cum Patri sis fit locus Nativitatis suæ, ita & mansio suæ locus est. Insigues sunt intime hujus Mansiois caute. Prima defusum est ex unitate divina naturæ, quæ in tribus Personis est eadem. Hinc fit, ut necessario esset, & ita Pater sit in Filio, Filius in Patre, & Spiritus sanctus in utroque per admirabilem redditum, quam Theologi Perichorestum, vel Circumconceptionem appellant. Altera defusum ex divinis emanationibus, quæ duæ sunt actiones immanentes, altera quidem intellectus per quam Verbum procedit a Patre; altera vero voluntatis, per quam Spiritus sanctus procedit a Patre, & Filio, tamquam terminus reciprocæ amoris eorum. Hinc sequitur Filium necessario immanentes eis in Patre, quæ illi productor per actionem immanentes, quamadmodum Spiritus sanctus eamdem ob causam est in Patre, & Filio, qui producunt illum per actionem ex principio suo non egredientem. Tertia ratio defusum ex vi cogitationis, & amoris. Cogitatio enim trahit in nos objectum suum, & amor efficit, ut extra nosmet ipsos egrediamur in eo, quem diligimus, permanesci. Ideo cum tres divinas Personæ ab aeterno fine illa intermissione occupent cognitionem, atque reciprocè amore sui, necesse est, ut una sit in aliis per intimam præfationem, aeternam manionem, in infolium societatem quam nulla unquam vis potest separare. *Pater Novus Tomo 7.**

Filius gloria est esse Spiritus sancti principium, hæc ipsius vita est, hoc sive magnitudinis regnum; hic dies est magnificientia, & virtutis suæ, esse producentem æque ac productum. Ita honor Patri est producere Verbum, quod non sit sterile, sed spirans amorem. Verbum ejus non debet esse innotescens, sed infinitæ agens, & parum efficit infinitus illius virtutis producere omnia creatura, nisi actio sua in infinitum usque terminum procederet. Hinc dicitur, sapientia propter ipsam esse producere amorem; & cognitionem quam habet deo non minus caloris habere debet, quam luminis. Igitur ita age, ut omnia studia tua, meditationes, & cogitationes tuae

De fructu missi inter Pater & Filium qui est.

Gaudium, & Ponderare gaudium illud ineffabile, quod in hac amabilissima praefatione, in hac manione suavitatis, quæ in infinitum usque terminum procederet.

voluntas

Heudie Bibli. Conc. Thol. de Myer. Tom. IV.

præfatione, & cognitione quam habet deo non minus caloris habere debet, quam luminis. Igitur ita age, ut omnia studia tua, meditationes, & cogitationes tuae

13

principium suum. Hac autem divina, eternaque generatio alicui in Scripturis creationis vocabulo exprimitur, quod tunc non significat actionem, per quam Deus producit aliquid ex nihilo, sed tantum actionem, per quam producit, quo- cumque modo haec habet productio. *Anus Christiani. Tomo 6.*
Christiani
In Ecclesia plures sunt Religiosorum Ordines, sed Christiani omnes sunt Religiosi Trinitatis. Hujus cultui consecrati sunt; hanc imitari tenentur. Cultus enim perfectio non aliud est, nisi illius, qui tollitur, imitatio: *Summa Religionis Imitati- teri quam colit.* Agabo ergo hodiernam dñs, Audidores, ut cum honoris apicem evicti suis per Baptismum: eis filii Patris Caledis, eis filii Christi, eis Templi S. Petri, eis S. Jo. Ihesus, eis eorum Regum, & Principium fi- nos, quibus non tres homines spondent peccatorum nostrorum remilitionem, sed tres divina Personae, quae sunt justificationis nostra principia, quemadmodum sunt arbitri fidei nostra per benedictionem, ac pronuntiationem verborum Sacramentalium? Omnes gratia, quae deinceps recipimus, primam hanc supponant, & tecum Baptismus nullam habet virtutem, nisi cum nobis conferunt in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, omnis iustificatio nostra unice procedit a tribus his agutissimis testibus, qui invincibiliter adstant baptismis nostri ceremonie, ut sint in spirituali generatione nostrae felicitatis principia, quemadmodum in creatione essentia nostrae fuerunt proty- pus. *Sermones Morales. Tomo sexto pars prima.*

Spiritus sancti. Licit eleis omnes regum, & principium nisi
lii, nativitas vestra non ita nobilis erit, neque tanta vobis
jura conferret: Si enim effisi filii, effisi etiam heredes: Si
filii, & heredes, (Rom. 8.) inquit. Apostolus, *Coheredes autem
Christi.* Spiritus sanctus non recedit a Filio, & Patre; ma-
net in vobis, tamquam in Tempis suis: *Tempus sicut Spiritus
sancti,* (1. Cor. 6.) atque in Tempis iatis admirabile
actiones exercet. Nam ibi aras attollit, Deo vi-
timas offert, & ex his aris, quae sunt opera vestra, facit Sa-
cerdotes, & victimas, quemadmodum Iesu Christi, S. Augu-
stino teste, Sacerdos est, quia est victima. *Tu Sacerdos, ut
victimas, ut oblatas, ut oblationis.* (Pf. 56.) *Godeau in Homilia.*
Memoriam habemus iphi, intellectum, voluntatem, qua-
si vellamus tot privilegia, quot prodigia cernemus! Spir-
itum tenebrarum ejecutum ex animabus nostris per tot abre-
nuantibus, & exercitimus tamquam totidem iudicii formu-
las, ac lites rite intentatas; Augustum licet invisibilis cha-
racterem in nostra impremissum substantia: peccatum primi
hominis submersum non quidem in ire catastylmo, ut olim
tempore Noe, non ut in Mari rubro, ut tempore Moysis, sed
in Agni Sanguine nos absoluente, ac Sanctificante; Spiritum
divinum descendenter non sicut Angelum ad Pilicem aquas
commovendas, & curandam eum, qui prior descendens in il-
lis, sed tamquam Spiritum vivificantem, & Sanctum, qui per
seipsum nobis auctor spiritualem paralym: Verbo tres divi-

memoriam nobis ipsi, memoremque voluntatis, quae non fuit tres vite, neque tres substantiae, sed vita una, & substantia, & qua nihilominus distincte fuit per relationem & peculiares operationes suas; & haec est imago, licet imperficiens, adorabilis Trinitatis, in qua una est natura, & persona tres. Sed quosnam hoc? ut, Patres inquit, nomen colligamus, & a tot creatis rebus avulsi, qui nos fallunt, atque parturient, conficeremus memoriam Patri, intellectum Filio, & Spiritui sancto voluntatem. Adiuvant deinceps, ut principium nostrum repentes, nostris perfugant officiis erga tres divinas personas. Dei appareat imago in nostra agendi, vivendice ratione tripartite naturales prærogativas, quas nobis largitus est; in bonis operibus nostris, quod justificatione nostram, cajus est principium; & in virtutibus nostris quod gratiam, quae ab illo proficitur; ut vita nostra sit natura nostrorum ornamentum; bona opera sunt justificationis nostra argumenta; & virtutes nostra perfectio gratia; idque eo magis, quod si creari futimus ad imaginem Sanctissime Trinitatis, baptizati enim fuimus in nomine illius, & illa non folum prototypum est nostra eleemos, sed etiam nostra similitudines principium. *Sermone Morale Tom. 6. part. 1.*

Notitia
est in tres
Personas per
unum homi-
num repar-
antur.

Quia tamen gloria homini cedat ex eo, quod ad Sanctissimum Trinitatis imaginem factus sit, haec tamen cumum addidit et eisdem calamitati, si potquam per scelus hanc deformater imaginem, divinae personae misericordie ad illum reparandam non accedissent. Illa apparetur in Iesu Christi Baptismo; tunc inquit Guillelmus Pariseensis, aqua, cui per se nullus inerat effectus admirabilis, facta est fecunda ad nostram sanctificacionem, per invisibilis operationem Trinitatis, quaz illuc descendit. Aqua, si naturalis ipsius virtus insipiciatur, quatuor habet effectus. Maculas eluit, extinguit ignem, calorem mulcat, ac terra confert ubertatem. Sed aqua Baptismi ad supernaturalm gradum evencta, his cosidem product effectus majori cum perfectione.

Patrem suum manifestare, respondit illis: Qui videt me, videret & Patrem meum. Heu quid? Non creditis me esse in Patre meo, & Patrem meum esse in me? Ita non legimus in Evangelio, Patrem Aeternum nisi declarasse Iesum Christum esse dilectum. Pilum suum, primum dum hic baptizaretur a Sancto Joanne in Jordane, & iterum cum in Thabor transfiguratus est? Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: audite illum; & verba, qua his in occasione protulit, ea dixi, ac dicer in Eternum. *Pear in Schola Iesu.*

Nos docet J. C., quemadmodum Deus Ens supremum, & J. C. perfectissimum est, unum duxerat esse posse; quate nus, ut S. S. Dionyios declarat, ipse unice est omnia per supereminentiam unitatis unius & Auditor est, atque Gaula reverum est, plures.

cta, nos cedem plenam effectu miseri cum perfectione, & virtute. Lavacrum est, quo ab omniis peccatorum foribus abluitur, cum & contra qui alii abluitur aqua illas inquietant, atque perturbent. Ex quo Iesus Christus ingressus est in hoc balneum, sanctificavit illas, atque praesentia sua dignatus est. A qua hæc inferni ignem extinguitur; cupiditates moderatur, inergi peccatum, & animam mirum in modum virtutibus secundum facit. Unde hæc omnia, nisi ex invisiibili operatione Sanctissimæ Trinitatis, quæ aliquo modo imprimit in hoc elemento sui ipius imaginem, & fit nostra iustificatio-
nis principium? *Sermos Morales. Tome sexto, Parte prima.*
*Tria Baptismi, ut ita dicam, est exemplum, & imago San-
ctissimæ generis Trinitatis. Tria baptismatis genera distinguimus,*

S U P P L E M E N T U M

Ad Titulos

DE DIVINITATE, ET MAGNIS FILII DEI.

Origenes sublimis illud ingenium ad Salvatoris Mundi gloriam unicum addit verbum, quod exanimis nobis adiutrit ideam Magnum Iesu Christi Dei, & Hominis: *Christus est Deus*, ait, *& aliquid ultra*. Quid? *Homo* ne aliquam habet perfectionem, quam Deus non habet? Eo quod factus est homo, etne major, atque perfectior? Non

profectio; Deus enim continet eminenter omnes perfections creaturarum, & omnia simul Eatis cum Deo nil amplius sunt uno Deo. Nihilominus secundum Theologorum sermonem aliquid est extensio maius; videlicet nescio quā concipiūs majorē perfectionē in Christo Iesu Deo simul & homine extenſione, quam non adeo distincte in Deo solo concipiūs. Idem prater proprieſ accidit, pervos misi liceat hac ut similitudine, quo mentem meam illa ſubſtituit; accedit inquam, quod Historici nonnulli referunt de fluvii quibusdam apud Indos, qui fecunt venum autrum, atque lapilos; cum enim contingit, ut duō simul aquas conſolent, ac ſeſe commiſſeant, ita per duorum hominum fluviorum permixtione, qui ſimilis ſuas opes commiſſeant, ut exiſtant opera adeo admirabilia, ut nihil inventari ſimile, vel quod in reliquo Mundi plagiis eorum premitum, atque paucitudinem æquer. Quidquid fit de hoc portento, cuius me vadem nequaquam profeſor, aliquid inre-quentius, & admirabilis accidit in Salvatore; in quo Divinitas cum humana natura coniuncta, tamquam duo Novi, vel maria ſimilis juncta, tempore eodem ſuas opes, & perfections commiſſeant. Ex hac coniunctione exiſit admirabile itud compotum Hominis-Dei, sublimius proprie-merita, dignitatem, Sanctitatem & omnia exigitibiliter perfectionē genera prā rebus creatiis: *In quo ſunt omnes theſauri ſapientia, & ſcientia rediſciplina.* (Colif. 2.) Hoc illud eſt, quod per glorium hoc Iesu Christi Nomen intellegimus, quod continent, atque complectiunt quidquid proprium eſt uniuersitatis natura, & perfections omnes, quae ex glorioſa hanc congerie obiuruntur. *Christus eſt Deus, & aliquid ultra.*
Recent. Author.

Fingite vobis hunc Hominem Deum, cum in terris vivebat, & cum hominibus conversabatur; fingite, inquam, illum Galilaeam, aliasque Palaestinam provincias obuenientem, post se trahente innumerorum populi multitudinem, qui in visibilium catenis vindicti cum legebantur. Fingite vobis Celos, terraque attensis oculis intueri gressuositatem Divini hominis huic. Eternum Patrem, qui ubique illum subsequebitur, in eo bene complacentem; Angelos illum admiratores plenos spectantes, damones ad illius accessum trepidantes, Synagoga capitula furentia, & populum, qui illum in Caeruleum exolit, quem veluti triumpheatum sublegebant, & invitum sibi in Regem depositum. Fingite vobis mortuorum corpora vita redditiva, & curatos agros, qui in varijs Iudeæ plagos eius annuntiat ubique omnem potestate, & caritatem hominis, qui generatim de natione universa benemerabatur. Fingite vobis Reges, atque Optimates cum stupore de prodigiis ejus loquentes; denique totum Iudæam, huius temporis regnum miraculorum ejus, & Sanctitatem, vite fama perlustrantes. Quid dignus attentione nostra, & admiratione? Sed ut hæc mirabilia prætermittamus, atque de uno illa cogitemus; quilibet illum videat felicitatem, in se omnium oculos converterit, qui ad ipsum accedit; ejus magnificus, & ab ipsi etiam expectatio. Idem ibidem.

In Apocalypsi Verbum ipsum Incarnatum serum omnium principiam & finem appellat; principium quidem, quoniam illi tribuit natura, gratia, & gloria statum; finem vero, quoniam omnia ad majorem illius gloriam facta sunt: propter quem omnia, & per quoniamum. (Hab. 1.) Omnia facta sunt propter illum tamquam Verbum Incarnatum, & per illum; tamquam Verbum Increatum: Quem confinxis heredem in universorum. Pater suus illum ex ase heredem constituit; nihil est, quod non sit illius. Ipse creavit Calum, & terram, eaque ad Reges regias, quas replevit Angelis, hominibus, omnique creaturæ rerum genere, quæ omnia sunt volunti miniſti ad natum illius, ac imperata facienda: non sicut ac Magus, ac poterex, qui magnificare extrui jubet palatiā, & illud in signi supellecili exornat Filio suo, eique simili magnificare familiam parat pro generis dignitate, & magnitudine amoris, quo illum complectitur. Quandidem ergo omnes illius sumus, ac propter illum, huc respicere debemus tamquam finem nostrum, & in illum omnia deflexi, omnesque anima nostra affectus intendentes, quia senatus est, in quo cor nostrum omnem requiem suam, omniisque voluntatem reperiet. Pater Novus in-

tudinem admiratur, Majestatis ipsius fulore perfusa gitur, illius confutundine illicitur. Quo magis illum vident, eo diuini videat cupiunt. Si in convitibus, in oppidis non inventant, in penitiores solitum recipiunt ad illum perquisendum confundunt. Tanta confluentia multitudine premuntur, ut neque procedere, neque recedere illi sit integrum. Ad eam evitant, & ad spiritum liberius reciprocandum tenetur phænum aliquem concedere; atque ut cum Discipulis suis paulisper quieti indulget, deflebit. Quocumque teat iter, semper innumerâ Judorum & Gentilium turba stipatur, neque noctu recessente. Segnabatur cum multitudine episcopi pabili ab omni Iudea, & Jerusalem. (Iur. 6.) Item.

Quomodonam verbum hoc a Jesu Christo prolatum, Ego sum, fine ullo conatu, sine elatiori vocis tone pertrahit in terram robustos homines & bene valentes, ac ad pedes eius dejectit militum magnum, qui ad illum capiendum acceperant? Nihil his vergis Ego summissus, & tranquillus. Due vocula, breves, simplices, vulgares, nihil figuratum, vel energeticum habentes illud compонunt; nihil et quod terreat, quod minetur, quod portendat, & innatur effectum, quem paritura sunt. Videleit opus est, ut duo haec verba aliquid non ita vulgatum, ac latenter continetur. Opus est proculdubio scintillant esse de lumine Cœlorum vertice dilapsam; radium quemdam vera Divinitatis, qui duplicit huius verbo inserviat, & cui viventem communiqueret, curam fuisse

natura non habebant. Hic verba non sunt magis, quam
fensus eorum fulmina; oportet, ut profers illa sit ful-
minum, ac proclaram dominus. Ne aliquid præterea
requirebatur, ut Iesu Christi virtus innotesceret, & pro Dei
filio haberetur. *Sacram Christianum Balzac.*

Inspiciamus paulisper universalem omnium Prophetarum
confusionem, admirabilemque concentum Propheticarum
suarum quæ mirum in modum sibi invicem similem cum
Evangelio coherent. Suauissimum ille concentus, adeo mani-
festum est argumentum assistentis Spiritus sancti, ut omnis ho-
mo credere, & confiteri teatur hoc opus esse Dei; quod
superat omnes naturæ vires, videre homines, animo, con-
ditione, & propensione sibi invicem planior facultatibus spa-
Idem.

Futura cognoscere, & effectus, qui nullum habent necesse
sunt, cum causis, a quibus producuntur, nexus, predice-
re, Scriptura teste, character et, ideoque Divinitatis argu-
mentum. *Annonciatio qua ventura sunt nobis, & dicimus, quid dicentes.*
Id est ipsa vox; *[Istia 1. 49.]* hoc enim positum est extra ho-
minum, & Angelorum cognitionem, & Divinitatis privile-
gium est. Iudai, qui Salvatoris aro vivebant, & profete-
veritatis hujus redargui non potuerant hoc argumento, ne-
qua cognoscere voluerunt illum Deum eis, & Meliam quem
exspectabant, nisi postquam cognovissent veritatem rerum ea-
rum, qua futura portenderat: verum hodierna die illis per-
ficiunt esse deberet videntibus adimplera ea, que jampro-
dem